

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

26 decembrie 2022

Nr. 01-06-62

Stimate domnule Președinte al Parlamentului

Pe data de 1 decembrie 2022, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 328 pentru modificarea unor acte normative, ulterior aceasta fiind transmisă Președintelui Republicii Moldova spre promulgare.

Legea în cauză are drept obiectiv ajustarea cadrului normativ la cele mai noi tendințe și standarde internaționale pentru asigurarea unei activități eficiente a instituției Ombudsmanului.

Fără a diminua importanța noilor reglementări adoptate prin Legea nr. 328/2022, țin să menționez că examinarea textului acesteia denotă anumite contradicții în partea ce ține de bugetul Oficiului Avocatului Poporului în raport cu cadrul juridic general în domeniul finanțelor publice.

Astfel, la art. II pct. 23 din legea propusă spre promulgare, legiuitorul expune în redacție nouă art. 37 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului. Alineatul (4) din acest articol stabilește cerința ca reducerea alocațiilor ce țin de activitatea Oficiului Avocatului Poporului să fie admisă numai prin hotărâre a Parlamentului, astfel încât să nu periclitizeze independența Oficiului.

Adoptarea acestei norme este argumentată prin faptul că ea va permite Parlamentului să decidă nivelul de finanțare a Oficiului Avocatului Poporului în baza necesităților reale și nu doar în limitele aprobate de Guvern.

În acest context menționez că, potrivit art. 51¹ din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, *proiectul bugetului autorității bugetare independente/autonome se aprobă, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor, de către această autoritate și se înaintează Guvernului, în termenul prevăzut de calendarul bugetar, pentru a fi inclus în proiectul bugetului de stat care va fi prezentat Parlamentului spre adoptare. Autoritatea bugetară independentă/autonomă prezintă Parlamentului, după caz, obiecțiile la proiectul de buget aprobat de către Guvern pentru soluționarea divergențelor.*

Prevederile din Legea nr. 181/2014, menționate mai sus, nu au caracter declarativ. Aceste norme au fost adoptate în scopul asigurării dezvoltării durabile a finanțelor publice, consolidării disciplinei bugetar-fiscale și asigurării gestionării eficiente și transparente a resurselor financiare publice, și ele vizează, fără excepție, toate autoritățile bugetare care se bucură de autonomie financiară.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	328/22
"29"	2022
Ora	

Legea nr. 181/2014 este o lege specială și reglementează exclusiv cadrul juridic general în domeniul finanțelor publice, adică elaborarea, aprobarea, executarea, raportarea și controlul bugetelor și fondurilor componente ale bugetului public național, norme ce trebuie respectate de toate autoritățile publice, inclusiv de cele independente/autonome. Astfel, potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 181/2014, actele legislative ce reglementează domenii specifice și/sau activitatea unor autorități/instituții bugetare nu vor cuprinde prevederi ce țin de elaborarea, aprobarea și executarea bugetelor, precum și alte proceduri aferente procesului bugetar, acestea fiind obiectul exclusiv al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Acest proces prevede colaborarea între autoritatea independentă/autonomă și celelalte autorități competente în elaborarea și aprobarea bugetului de stat. Menționez că, în procesul respectiv, avizul Guvernului, deși este obligatoriu, are doar caracter consultativ, iar puterea decizională aparține Parlamentului. Astfel, în conformitate cu art. 52 alin. (5) din Legea nr. 181/2014, în cazul în care divergențele referitoare la proiectul autorității independente și avizul consultativ nu sunt soluționate în procesul consultărilor cu Ministerul Finanțelor, acestea se soluționează de către Parlament în cadrul examinării proiectului legii bugetare, autoritatea independentă/autonomă având posibilitatea de a-și prezenta argumentele.

Potrivit art. 131 alin. (2) din Constituție, în cadrul procedurii legislative de adoptare/modificare a legii bugetului de stat, singura autoritate competentă să elaboreze proiectul bugetului de stat este Guvernul. În procesul de elaborare a proiectului bugetului de stat Guvernul, prin intermediul Ministerului Finanțelor, colaborează cu toate autoritățile bugetare, inclusiv cu cele independente/autonome. Prin urmare, singura autoritate care prezintă proiectul bugetului de stat în Parlament este Guvernul.

Mai mult, Guvernul este responsabil de executarea bugetului de stat. Răspunderea politică, în acest caz, decurge din competența sa de a elabora bugetul de stat. Dacă, eventual, Guvernul ar fi exclus din procesul de elaborare a bugetului de stat, responsabilitatea pentru executarea bugetului de stat ar trebui să revină celor care își arogă acest rol al puterii executive. Excluderea, fie și parțială, a Guvernului din procedura de elaborare a bugetului de stat echivalează cu comiterea unei imixțiuni în activitatea acestuia.

Așa cum rezultă din normele constituționale și infraconstituționale, Parlamentul este autoritatea care, în final, decide majorarea sau reducerea alocațiilor bugetare pentru Oficiul Avocatului Poporului și adoptă în acest sens legea bugetului de stat. În acest sens, nu este clar raționamentul normei care oferă Parlamentului posibilitatea să reducă, printr-o hotărâre, alocațiile bugetare ale Oficiului Avocatului Poporului, atât timp cât poate să facă acest lucru printr-o lege. Or, bugetul Oficiului Avocatului Poporului este parte a sistemului finanțelor publice ale statului, iar finanțarea de la bugetul de stat obligă Parlamentul să respecte principiile și regulile stabilite de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Dacă, potrivit Constituției, Parlamentul nu poate adopta și nici modifica legea bugetului de stat fără acordul Guvernului, nici autoritățile independente/autonome nu pot pretinde la excluderea Guvernului, care dă aviz consultativ, din procesul de elaborare a proiectelor propriilor bugete.

Or, principiul separației și colaborării puterilor presupune un dialog constructiv pe orizontală și nicidecum evitarea oricărui contact între autorități. Legea fundamentală a investit Parlamentul cu funcția legislativă, iar Guvernul - cu cea executivă, inclusiv cu competența de elaborare/avizare a bugetului de stat. În cazul în care fiecare dintre aceste autorități își va exercita atribuțiile în limitele legale, fără abuzuri, colaborarea între aceste instituții nu va fi calificată ca imixtiune.

Prin urmare, nu se justifică nici într-un mod adoptarea unor norme referitoare la prerogativa Parlamentului de a decide numai printr-o hotărâre reducerea alocațiilor bugetare ale Oficiului Avocatului Poporului. Reitez, în acest context, necesitatea unei redactări coerente și adecvate a normelor juridice, și eliminarea suprapunerilor care diminuează calitatea actului normativ.

Adițional, subliniez că amendamentul ce vizează articolul 37 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului nu a fost acceptat de Guvern, care a accentuat, în avizul său, că alinierea prevederilor specifice bugetelor autorităților bugetare independente la procedurile generale de elaborare nu afectează nici într-un mod independența autorităților.

Pentru motivele invocate mai sus, în temeiul art. 93 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, remit Parlamentului spre reexaminare Legea nr. 328 din 1 decembrie 2022 pentru modificarea unor acte normative.

Cu stimă,

Maia SANDU

Anexă: Legea nr. 328 din 1 decembrie 2022 pentru modificarea unor acte normative

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – La articolul 2 alineatul (2) din Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 117–118, art. 357), cu modificările ulterioare, după textul „Avocatul Poporului,” se introduce textul „Avocatul Poporului pentru drepturile copilului.”

Art. II. – Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 110–114, art. 278), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1:

la alineatul (1), textul „de către organizațiile necomerciale” se exclude;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Instituția Avocatul Poporului este constituită din doi avocați ai poporului, dintre care unul este specializat în problemele de protecție a drepturilor și libertăților copilului.”

2. La articolul 3 alineatul (3), cuvintele „ori conțin informații de interes public” se exclud.

3. Articolul 4:

la alineatul (1), textul „, pe durata exercitării mandatului” se exclude;

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Avocatul Poporului nu poate fi reținut, arestat sau percheziționat fără acordul Parlamentului, iar adjuncții săi – fără informarea prealabilă a Parlamentului. În caz de infracțiune flagrantă și în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 243, 324–328 și 330² din Codul penal nr.985/2002, acordul Parlamentului pentru reținere, arestare sau percheziționare nu este necesar. Toate acțiunile procesuale în privința Avocatului Poporului, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, pot fi efectuate numai după emiterea ordonanței de pornire a urmăririi penale, cu respectarea garanțiilor instituite de normele constituționale și actele internaționale.

(3) Dacă Avocatului Poporului sau adjuncților săi le este înaintată o învinuire, aceștia sunt suspendați din funcție de drept până în momentul în care hotărârea judecătorească rămâne definitivă. În cazul în care nu a fost probată vinovăția sau a fost pronunțată o hotărâre de achitare ori de încetare a procesului penal, suspendarea din funcție încetează și Avocatul Poporului sau adjuncții săi sunt repuși în toate drepturile deținute anterior.”

4. Articolul 5:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Avocatul Poporului este numit în funcție de Parlament.”

la alineatul (4), textul „3 luni” se substituie cu textul „2 luni”;

la alineatul (5), cuvintele „sau de revocare din funcție” se exclud;

articolul se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) În cazul absenței temporare a unuia dintre Avocații Poporului sau în cazul încetării mandatului acestuia înainte de termen, atribuțiile acestuia sunt exercitate de celălalt Avocat al Poporului.”

5. La articolul 7, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului se instituie o comisie parlamentară specială, alcătuită din trei membri ai Comisiei drepturilor omului și relații interetnice și trei membri ai Comisiei juridice, numiri și imunități, desemnați de acestea cu respectarea principiului reprezentării proporționale a majorității și opoziției parlamentare. Comisia parlamentară specială va invita, în calitate de experți cu drept de vot consultativ, Avocatul Poporului în funcție, un reprezentant desemnat de Uniunea Avocaților și un reprezentant al societății civile. Comisia parlamentară specială organizează concursul public de

selectare a candidaților la funcția de Avocat al Poporului conform regulamentului aprobat de aceasta.”

6. La articolul 8 alineatul (1), textul „candidații care au acumulat cel mai mare punctaj la evaluare, câte 2” se substituie cu cuvintele „toți candidații care au promovat concursul public”.

7. La articolul 9, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) La intrarea în funcție, Avocatul Poporului depune în plenul Parlamentului următorul jurământ: „Jur să apăr drepturile și libertățile omului, să îndeplinesc cu bună-credință și imparțialitate atribuțiile de Avocat al Poporului, călăuzindu-mă de Constituția Republicii Moldova, de legile și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, de principiile legalității, egalității, independenței, transparenței, echității sociale, democrației, umanismului și demnității umane după cum îmi dictează conștiința.”

8. Articolul 11:

la litera e), textul „de către organizațiile necomerciale,” se exclude;

articolul se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:

„e¹) să prezinte subiecților specificați la lit. e) obiecțiile și recomandările sale referitoare la asigurarea drepturilor și libertăților omului, la îmbunătățirea activității acestora;”

la litera f), cuvântul „fizice”, în ambele cazuri, se exclude;

la litera k), după textul „de la autoritățile publice,” se introduce textul „de la organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare și”.

9. Articolul 14:

la alineatul (3), textul „3/5” se substituie cu textul „2/3”, iar în final alineatul se completează cu textul „, în urma audierii prealabile a Avocatului Poporului de către plenul Parlamentului”;

articolul se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:

„(3¹) Avocatul Poporului este înștiințat cu privire la data audierii și îi este adus la cunoștință raportul comisiei parlamentare speciale cu cel puțin 3 zile înainte de audiere.

(3²) Procesul de audiere se bazează pe principiul transparenței și se desfășoară doar în limita temeiului invocat pentru revocare.”

la alineatul (4), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) acțiunile Avocatului Poporului prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului;”.

10. Articolul 15:

la alineatul (3), textul „, în urma desfașurării unui concurs” se exclude;

alineatul (4) se abrogă.

11. Articolul 16:

în denumirea articolului, cuvântul „Atribuțiile” se substituie cu cuvintele „Atribuțiile generale ale”;

în partea introductivă, cuvântul „atribuții” se substituie cu cuvintele „atribuții generale”;

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) examinează cererile cu privire la încălcarea drepturilor și libertăților omului;”

la litera c), cuvintele „persoanele fizice” se substituie cu cuvintele „alte persoane”;

la litera f), cuvintele „la cererea Curții Constituționale” se substituie cu cuvintele „la Curtea Constituțională”;

articolul se completează cu literele h¹) și h²) cu următorul cuprins:

„h¹) elaborează rapoarte independente privind respectarea și promovarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova și le prezintă instituțiilor și organizațiilor internaționale și regionale pentru drepturile omului;

h²) examinează cererile de protecție a avertizorilor de integritate și contribuie la apărarea acestora;”.

12. Articolul 17:

În denumirea articolului, cuvântul „Atribuțiile” se substituie cu cuvintele „Atribuțiile specifice ale”;

alineatul (1) se completează la început cu următorul enunț: „Avocatul Poporului pentru drepturile copilului asigură implementarea, la nivel național, de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile, a prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și ale altor tratate internaționale din domeniu la care Republica Moldova este parte.”

alineatul (5) se abrogă.

13. Articolul 18:

la alineatul (1), cuvântul „fizice” se exclude, iar textul „care locuiesc permanent, se află ori s-au aflat temporar pe teritoriul țării” se substituie cu cuvintele „care se află ori s-au aflat sub jurisdicția Republicii Moldova”;

la alineatul (3), cuvintele „organizațiilor necomerciale și” se exclud;

articolul se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Procedura de examinare a cererilor privind încălcarea drepturilor și libertăților omului se stabilește printr-un regulament intern, aprobat de Avocatul Poporului.”

14. Articolul 19:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Cererea se depune fizic la sediul/reprezentanțele Oficiului Avocatului Poporului sau prin poștă, fax, poșta electronică ori prin alte mijloace de comunicare. Cererea poate fi depusă și de un reprezentant al persoanei lezate în drepturi, de o organizație nonguvernamentală, de sindicat sau de o altă organizație reprezentativă în numele acesteia.”

la alineatul (3), după cuvintele „din partea militarilor din unitățile militare” se introduce textul „, din partea pacienților din staționările de psihiatrie, a

persoanelor plasate în centre de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități”.

15. La articolul 20, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Cererea care nu corespunde cerințelor prevăzute la alin. (1) din prezentul articol și la art. 19 alin. (1) și (2) se restituie fără examinare, cu explicarea posibilității de adresare repetată în cazul remedierii neajunsurilor depistate. Cererea repetată se examinează după înlăturarea cauzelor ce au servit drept temei pentru restituire.”

16. Articolul 21:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 21.** Verificarea admisibilității cererilor”;

alineatul (1):

la litera b), cuvintele „fără examinare” se exclud;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) să transmită cererea autorităților competente, cu consimțământul petiționarului, pentru a fi examinată;”

alineatul se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) să respingă cererea.”

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) În termen de 15 zile de la data recepționării cererii, Avocatul Poporului înștiințează petiționarul cu privire la decizia adoptată și motivarea acesteia. Din motive justificate, legate de complexitatea obiectului cererii, termenul general de examinare poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. În cazul în care cererea este restituită fără examinare, se indică în mod obligatoriu motivele restituirii.

(3) Decizia de respingere a cererii nu poate fi atacată.”

la alineatul (5) litera a), textul „, , cu excepția cazurilor când Avocatul Poporului poate prelungi acest termen, dar nu mai mult decât cu un an” se exclude.

17. La articolul 22 alineatul (1), cuvintele „în masă sau gravă a” se exclud.

18. La articolul 25 alineatul (1) litera b), după cuvintele „unei proceduri disciplinare” se introduce textul „, contravenționale”.

19. În denumirea articolului 27, cuvântul „Perfecționarea” se substituie cu cuvintele „Contribuirea la perfecționarea”.

20. Articolul 29:

alineatul (3) se completează cu cuvintele „privind aprecierea situației din domeniul drepturilor omului”;

la alineatul (7), cuvintele „participă la” se substituie cu cuvintele „oferă suport metodologic și informațional autorităților responsabile de”.

21. La articolul 34 alineatul (1), cuvintele „este subordonat Avocatului Poporului și” se exclud.

22. Articolul 36:

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Funcționarii Oficiului care acționează în numele Avocatului Poporului în timpul exercitării unor anumite sarcini stabilite se bucură de inviolabilitatea Avocatului Poporului, care se extinde asupra localului de serviciu, corespondenței și mijloacelor de telecomunicații folosite în exercițiul funcției, cu respectarea legii.”

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Funcționarii Oficiului sunt salarizați în condițiile și în modul stabilite de legislația privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar.”

23. Articolul 37 va avea următorul cuprins:

„Articolul 37. Asigurarea financiară a Oficiului

(1) Activitatea Oficiului este finanțată de la bugetul de stat, conform necesităților identificate de Avocatul Poporului.

(2) Oficiul dispune de buget propriu care este administrat în mod independent, în conformitate cu prevederile legale.

(3) Bugetul Oficiului se elaborează, se aprobă și se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

(4) Reducerea alocațiilor ce țin de activitatea Oficiului se admite numai prin hotărâre a Parlamentului, astfel încât să nu pericliteze independența Oficiului.

(5) Oficiul are dreptul de a se adresa Parlamentului în cazul în care resursele oferite sunt insuficiente pentru îndeplinirea mandatului.”

Art. III. – Legea nr. 164/2015 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 267–273, art. 504), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatul (1) litera b), textul „65 de unități” se substituie cu textul „72 de unități”.

2. În Regulament:

punctul 3 va avea următorul cuprins:

„3. Oficiul acordă asistență organizatorică, juridică, informațională și tehnică Avocatului Poporului în vederea exercitării de către acesta a atribuțiilor sale.”

la punctul 6, cuvintele „permanent al” se exclud;

regulamentul se completează cu punctul 6¹ cu următorul cuprins:

„6¹. Situațiile financiare ale Oficiului Avocatului Poporului se supun auditului public extern, efectuat de Curtea de Conturi în conformitate cu legislația națională și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit.”

la punctul 7 subpunctul 2), cuvintele „de către organizațiile necomerciale” se exclud;

punctul 8:

la subpunctul 6), sintagma „organizații necomerciale” se exclude;

la subpunctul 10), după cuvintele „Avocatului Poporului” se introduc cuvintele „și ale Avocatului Poporului pentru drepturile copilului”;

la subpunctul 11), cuvintele „persoanele fizice” se substituie cu cuvântul „persoane”, iar sintagma „organizații necomerciale” se exclude;

punctul 13 se completează cu subpunctul 8¹) cu următorul cuprins:

„8¹) numește și eliberează din funcție pe Secretarul general, aplică măsuri de stimulare și de sancționare față de acesta;”

punctul 17 va avea următorul cuprins:

„17. În cazul absenței temporare a unuia dintre Avocații Poporului sau în cazul încetării înainte de termen a mandatului acestuia, atribuțiile acestuia sunt exercitate de celălalt Avocat al Poporului.”

la punctul 23, textul „În activitatea sa, Avocatul Poporului poate fi asistat” se substituie cu textul „În activitatea lor, Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului pot fi asistați”;

la punctul 33, după cuvintele „Avocatului Poporului” se introduc cuvintele „și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului”;

punctul 40:

în partea introductivă, după cuvintele „în numele Avocatului Poporului” se introduc cuvintele „sau al Avocatului Poporului pentru drepturile copilului”;

la subpunctul 1), cuvintele „persoanele fizice” se substituie cu cuvântul „persoane”;

la subpunctul 2), textul „de către organizațiile necomerciale,” se exclude.

Art. IV. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor de la art. II pct. 3, în partea ce ține de modificarea art. 4 alin. (2) și (3) din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), care vor intra în vigoare după expirarea termenului de 6 luni de la data publicării prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Chișinău, 1 decembrie 2022.
Nr. 328.

ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ЗАКОН

о внесении изменений в некоторые нормативные акты

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – Часть (2) статьи 2 Закона о статусе персонала кабинета лиц, исполняющих ответственные государственные должности, № 80/2010 (Официальный монитор Республики Молдова, 2010 г., № 117–118, ст. 357), с последующими изменениями, после слов «народный адвокат,» дополнить словами «народный адвокат по защите прав ребенка,».

Ст. II. – В Закон о народном адвокате (омбудсмене) № 52/2014 (Официальный монитор Республики Молдова, 2014 г., № 110–114, ст. 278), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. В статье 1:

в части (1) слова «некоммерческими организациями,» исключить;

часть (3) изложить в следующей редакции:

«(3) Институт народного адвоката состоит из двух народных адвокатов, один из которых специализируется на вопросах защиты прав и свобод ребенка.».

2. В части (3) статьи 3 слова «или содержат информацию, представляющую общественный интерес» исключить.

3. В статье 4:

в части (1) слова «при исполнении своих полномочий» исключить;

части (2) и (3) изложить в следующей редакции:

«(2) Народный адвокат не может быть задержан, подвергнут аресту или обыску без согласия Парламента, а его заместители – без предварительного информирования Парламента. В случае явного преступления и в случае преступлений, предусмотренных статьями 243, 324–328 и 330² Уголовного кодекса № 985/2002, согласие Парламента для задержания, ареста или обыска не требуется. Все процессуальные действия в отношении народного адвоката, за исключением случаев явного преступления, могут осуществляться только после вынесения постановления о начале уголовного преследования, с соблюдением гарантий, установленных конституционными нормами и международными актами.

(3) Если народному адвокату или его заместителям было предъявлено обвинение, они отстраняются от должности по праву до обретения окончательного характера судебным решением. Если виновность не была доказана или было вынесено оправдательное решение или решение о прекращении производства по уголовному делу, отстранение от должности прекращается, и народный адвокат или его заместители восстанавливаются во всех своих прежних правах.».

4. В статье 5:

часть (1) изложить в следующей редакции:

«(1) Народный адвокат назначается на должность Парламентом.»;

в части (4) слово «трехмесячного» заменить словом «двухмесячного»;

в части (5) слова «либо отзыва с должности» исключить;

дополнить статью частью (5¹) следующего содержания:

«(5¹) При временном отсутствии одного из народных адвокатов или в случае досрочного прекращения полномочий обязанности такового исполняет другой народный адвокат.».

5. Часть (1) статьи 7 изложить в следующей редакции:

«(1) Для отбора кандидатов на должность народного адвоката создается специальная парламентская комиссия, в состав которой входят три члена Комиссии по правам человека и межэтническим отношениям и три члена Комиссии по вопросам права, назначениям и иммунитету, с соблюдением принципа пропорционального представительства парламентского большинства и

оппозиции. Специальная парламентская комиссия привлекает в качестве экспертов с правом совещательного голоса действующего народного адвоката, представителя, назначенного Союзом адвокатов, и представителя гражданского общества. Специальная парламентская комиссия организует в соответствии с утвержденным ею положением публичный конкурс по отбору кандидатов на должность народного адвоката.».

6. В части (1) статьи 8 слова «первых двух кандидатов, набравших наибольшее количество баллов при оценке,» заменить словами «всех кандидатов, прошедших открытый конкурс,».

7. Часть (1) статьи 9 изложить в следующей редакции:

«(1) При вступлении в должность народный адвокат приносит на пленарном заседании Парламента следующую присягу: «Клянусь защищать права и свободы человека, добросовестно и беспристрастно исполнять обязанности народного адвоката, руководствуясь Конституцией Республики Молдова, законами и международными договорами, стороной которых является Республика Молдова, принципами законности, равенства, независимости, прозрачности, социальной справедливости, демократии, гуманизма и человеческого достоинства, как велит мне совесть.».

8. В статье 11:

в пункте e) слова «некоммерческими организациями,» исключить;

дополнить статью пунктом e¹) следующего содержания:

«e¹) представлять субъектам, указанным в пункте e), свои замечания и рекомендации, касающиеся обеспечения прав и свобод человека, улучшения их деятельности;»;

в пункте f) слово «физических» в обоих случаях исключить;

пункт k) после слов «органов публичной власти,» дополнить словами «организаций и предприятий независимо от вида собственности и организационно-правовой формы и».

9. В статье 14:

в части (3) слова «тримя пятыми» заменить словами «двумя третями» и дополнить часть словами «, после предварительных слушаний народного адвоката на пленарном заседании Парламента.»;

дополнить статью частями (3¹) и (3²) следующего содержания:

«(3¹) Народный адвокат извещается о дате слушаний и до его сведения доводится отчет специальной парламентской комиссии не менее чем за три дня до слушаний.

(3²) Процесс слушаний основывается на принципе прозрачности и проходит только в пределах заявленного основания для отзыва.»;

пункт а) части (4) изложить в следующей редакции:

«а) действия народного адвоката, которыми умышленно или из-за грубой халатности были нарушены основные права и свободы человека;».

10. В статье 15:

в части (3) слова «на основе проведенного конкурса» исключить;

часть (4) признать утратившей силу.

11. В статье 16:

в наименовании статьи слово «Обязанности» заменить словами «Общие обязанности»;

в вводной части слово «обязанности:» заменить словами «общие обязанности:»;

пункт а) изложить в следующей редакции:

«а) рассматривает заявления о нарушении прав и свобод человека;»;

в пункте с) слова «физическими лицами;» заменить словами «другими лицами;»;

в пункте f) слова «по требованию Конституционного суда;» заменить словами «в Конституционном суде;»;

дополнить статью пунктами h¹) и h²) следующего содержания:

«h¹) разрабатывает независимые доклады о соблюдении и продвижении прав и свобод человека в Республике Молдова и представляет их международным и региональным учреждениям и организациям по правам человека;

h²) рассматривает запросы о предоставлении защиты осведомителям по неподкупности и содействует их защите;».

12. В статье 17:

в наименовании статьи слово «Обязанности» заменить словами «Специфические обязанности»;

часть (1) дополнить в начале предложением следующего содержания: «Народный адвокат по защите прав ребенка обеспечивает выполнение на национальном уровне должностными лицами всех уровней положений Конвенции ООН о правах ребенка и других международных договоров в данной сфере, стороной которых является Республика Молдова.»;

часть (5) признать утратившей силу.

13. В статье 18:

в части (1) слово «физических» исключить, а слова «которые постоянно проживают, временно находятся или находились на территории страны» заменить словами «которые находятся или находились под юрисдикцией Республики Молдова»;

в части (3) слова «некоммерческих организаций и» исключить;

дополнить статью частью (4) следующего содержания:

«(4) Процедура рассмотрения заявлений о нарушении прав и свобод человека устанавливается внутренним положением, утвержденным народным адвокатом.».

14. В статье 19:

часть (2) изложить в следующей редакции:

«(2) Заявление подается непосредственно по местонахождению/в представительства Офиса народного адвоката или по почте, по факсу, по

электронной почте или иными средствами связи. Заявление также может быть подано представителем лица, права которого ущемлены, неправительственной организацией, профсоюзом или другой представительной организацией от его имени.»;

часть (3) после слов «воинских частей» дополнить словами «, пациентов психиатрических стационаров, лиц, помещенных в центры временного размещения для лиц с ограниченными возможностями,».

15. Часть (3) статьи 20 изложить в следующей редакции:

«(3) Заявление, не соответствующее требованиям части (1) настоящей статьи и частей (1) и (2) статьи 19, возвращается без рассмотрения с разъяснением возможности повторного обращения в случае исправления выявленных недостатков. Повторное заявление рассматривается после устранения причин, послуживших основанием для возвращения.».

16. В статье 21:

наименование статьи изложить в следующей редакции:

«Статья 21. Проверка приемлемости заявлений»;

в части (1):

в пункте b) слова «без рассмотрения» исключить;

пункт c) изложить в следующей редакции:

«c) с согласия заявителя направить заявление компетентным органам для рассмотрения;»;

дополнить часть пунктом d) следующего содержания:

«d) отклонить заявление.»;

части (2) и (3) изложить в следующей редакции:

«(2) Народный адвокат в 15-дневный срок со дня получения заявления извещает заявителя о принятом решении с его обоснованием. По обоснованным причинам, связанным со сложностью предмета заявления, общий срок рассмотрения может быть продлен не более чем на 15 дней. В случае, когда

заявление возвращается без рассмотрения, в обязательном порядке указываются причины возврата.

(3) Решение об отклонении заявления не подлежит обжалованию.»;

в пункте а) части (5) слова «, кроме случаев, когда народный адвокат может продлить срок, однако не более чем на один год» исключить.

17. В части (1) статьи 22 слова «массовых или грубых» исключить.

18. Пункт в) части (1) статьи 25 после слова «дисциплинарного» дополнить словами «производства, производства о правонарушениях».

19. В наименовании статьи 27 слово «Совершенствование» заменить словами «Содействие совершенствованию».

20. В статье 29:

часть (3) дополнить словами «об оценке положения в области прав человека.»;

в части (7) слова «участвует в подготовке» заменить словами «оказывает методологическую и информационную помощь органам, ответственным за подготовку».

21. В части (1) статьи 34 слова «подчиняется народному адвокату и предоставляет ему» заменить словами «предоставляет народному адвокату».

22. В статье 36:

дополнить статью частью (2¹) следующего содержания:

«(2¹) Служащие Офиса, действующие от имени народного адвоката, при выполнении определенных поставленных задач пользуются неприкосновенностью народного адвоката, которая распространяется на служебное помещение, на корреспонденцию и средства связи, используемые при исполнении должностных обязанностей, с соблюдением закона.»;

часть (5) изложить в следующей редакции:

«(5) Оплата труда служащих Офиса осуществляется на условиях и в порядке, установленных законодательством о системе оплаты труда в бюджетной сфере.».

23. Статью 37 изложить в следующей редакции:

«Статья 37. Финансовое обеспечение Офиса

(1) Деятельность Офиса финансируется из государственного бюджета в соответствии с выявленными народным адвокатом потребностями.

(2) Офис располагает собственным бюджетом, который администрирует самостоятельно в соответствии с положениями закона.

(3) Бюджет Офиса разрабатывается, утверждается и администрируется в соответствии с принципами, правилами и процедурами, предусмотренными Законом о публичных финансах и бюджетно-налоговой ответственности № 181/2014.

(4) Сокращение ассигнований на обеспечение деятельности Офиса допускается только по постановлению Парламента с тем, чтобы не ставить под угрозу независимость Офиса.

(5) Офис вправе обратиться в Парламент, если предоставленных ресурсов недостаточно для исполнения полномочий.».

Ст. III. – В Закон об утверждении Положения об организации и функционировании Офиса народного адвоката № 164/2015 (Официальный монитор Республики Молдова, 2015 г., № 267–273, ст. 504), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. В пункте b) части (1) статьи 1 слова «65 единиц.» заменить словами 72 единиц.».

2. В Положении:

пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Офис предоставляет организационную, правовую, информационную и техническую помощь народному адвокату в целях исполнения им своих обязанностей»;

в пункте 6 изменение касается только текста на государственном языке;

дополнить Положение пунктом 6¹ следующего содержания:

«6¹. Финансовые отчеты Офиса народного адвоката подлежат внешнему публичному аудиту, проводимому Счетной палатой в соответствии с национальным законодательством и международными стандартами высших аудиторских учреждений.»;

в подпункте 2) пункта 7 слова «некоммерческими организациями» исключить;

в пункте 8:

в подпункте 6) слова «, некоммерческим организациям» исключить;

подпункт 10) после слов «народного адвоката» дополнить словами «и народного адвоката по защите прав ребенка»;

в подпункте 11) слово «физическими» и слова «, некоммерческими организациями» исключить;

пункт 13 дополнить подпунктом 8¹) следующего содержания:

«8¹) назначает и освобождает от должности генерального секретаря, применяет к нему меры поощрения и наказания;»;

пункт 17 изложить в следующей редакции:

«17. При временном отсутствии одного из народных адвокатов или при досрочном прекращении его полномочий обязанности такового исполняет другой народный адвокат.»;

в пункте 23 слова «Народному адвокату в его деятельности может помогать персонал, зачисленный в состав его кабинета,» заменить словами «Народному адвокату и народному адвокату по защите прав ребенка в их деятельности может помогать персонал, зачисленный в состав кабинета,»;

пункт 33 после слов «народному адвокату» дополнить словами «и народному адвокату по защите прав ребенка»;

в пункте 40:

в вводной части после слов «от имени народного адвоката» дополнить словами «или народного адвоката по защите прав ребенка»;

в подпункте 1) слово «физическими» исключить;

в подпункте 2) слова «некоммерческими организациями,» исключить.

Ст. IV. – Настоящий закон вступает в силу со дня опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова, за исключением положений пункта 3 статьи II в части, касающейся изменений в частях (2) и (3) статьи 4 Закона о народном адвокате (омбудсмене) № 52/2014, которые вступают в силу по истечении шестимесячного срока со дня опубликования настоящего закона.

ПРЕДСЕДТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

Кишинэу, 1 декабря 2022 г.
№ 328.